

og Afsløsningsmændene ville vistnok blive meget forlegne, naar de skulle udfinde den bestemte gangbare Priis for Spanddagsarbeidet.

Verthelsen: Jeg troer rigtignok, at det er nødvendigt, at § 4 kommer til at indeholde, at den Afsløsningscommission, der mulig vil blive nødvendig, bør tage Hensyn til en Gjen-nemsnitspriis af de sidste forløbne 15 Aar, og det saavel hvad Spanddagsarbeidet som hvad Gangdagsarbeidet angaaer.

Orsted: Hvad § 3 angaaer, saa har jeg en Tvivl om, hvorvidt der ved de Arbeidspligtige, som kunne vælge den ene Boldgiftsmand, forstaaes blot de Arbeidspligtige, som have begjært Hovetiasløsningen, eller om samtlige de Hovetipligtige eller Arbeidspligtige, som den endelige Bestemmelse vil komme til at gaae ud paa, skulle tage Deel deri. Dette Spørgsmaal vil berøve paa et andet Spørgsmaal, nemlig hvorvidt Omkostningerne, forsaavidt de falde paa dette Parti, skulle fordeles imellem alle vedkommende Hovetipligtige, eller om de blot skulle udredes af dem, der begjære Hovetiet afløst. Det forekommer mig, at det Naturlige er, at, naar man eengang gaaer ud fra det Princip, at et vist Antal Hovetipligtige ere berettigede til at begjære Hovetiet afløst, ikke blot for sig men for samtlige Hovetigjørende, saa maa man betragte samtlige Hovetipligtige som et Interessesentfald og de altsaa ogsaa Alle bære de Omkostninger, som ere forbundne med Afsløsningen, forsaavidt de ikke kunne blive at udrede af den anden Part, den Hovetiberettigede. Men da bør de og alle have Ret til at tage Deel i at vælge Boldgiftsmand. Dersom de derimod ikke skulle tage Deel i Omkostningerne, saa troer jeg, det vilde være mindre rigtigt, at de skulle tage Deel i at vælge Boldgiftsmand, uagtet disses Ud-nævnelser ligesaavel bliver afgjørende for dem, som for de egentlige Requirenter. Det forekommer mig, at det hverken paa dette Sted, eller i § 12, der taler om Omkostningernes Udredelse, er klart, hvorledes Regjeringen eller Udvalget har tænkt sig dette, og det forekommer mig snarest, at Udvalgets Maade at udtrykke sig paa turde lede til den Mening, at de hverken skulle tage Deel i Valget eller i Betalingen, at de i det Hele ikke have noget

Bidere med Sagen at bestille, end at den Hovetiasløsning, som omsider indtræder, maa være forbindende for dem ogsaa. Det er klart, at dersom de kunde faae Andeel i at vælge Boldgiftsmænd, uden ogsaa at tage Deel i Omkostningerne, saa vilde saamange som muligt holde sig tilbage fra at fremsætte Fordringen, siden Resultatet for dem vilde opnaaes, uden at de tage Deel i Omkostningerne, hvilke vist kunne blive til en saare betydelig Gjenstand. En anden Bemærkning, som jeg ogsaa maa gjøre med Hensyn til § 3, er den, at det ikke er mig klart, hvorledes Vedkommende skulle komme til de Omkostninger, som skulle udredes af dem, der i Paragraphens Tilfælde have Omkostninger at udrede. Thi den Udpantning, der er hjemlet i en følgende Paragraph, er kun hjemlet med Hensyn til de Omkostninger, som kunne paa-lægges ved en enkelt Hovetibestemmelse. Hvad § 4 angaaer, og navnlig det Amendement, som er stillet af min høitærede Sidemand, saa vilde jeg være aldeles enig med ham, dersom Udvalget virkelig skulle forstaaes paa den Maade, som han, i det han paaberaabte et Stykke i Motiverne, har troet, at det skulle forstaaes; thi det vilde efter min Overbeviisning være høist urigtigt. Men jeg troer, at deels vilde en saadan Misforstaaelse, hvis den skulle finde Sted, ikke ganske kunne afhjælpes ved Udtrykket „Stemmefleerhed“, og deels troer jeg ikke, at en saadan Misforstaaelse vel er mulig. At Afgjørelsen skal stee ved Stemmefleerhed, det staaer jo udtrykkeligt i Lovens 1—5—26. Denne Artikel taler ikke blot om egentlige Dommere, men tillige om Rodemænd og andre deslige, og Lovens 1—6—13, der tillige handler om Sandemænd, siger det Samme om Sandemænd, ligesom den ogsaa siger, at i Tilfælde af lige Stemmer skal Formandens Stemme gjøre Udslaget. Men det forekommer mig, at det er klart, at hvor der blot er Spørgsmaalet om Størrelser, der maa den høiere Størrelse indbefatte den mindre, og Pluraliteten maa altsaa være for den mindste af de Størrelser, som Fleerheden er enig om. Jeg sætter, før at nævne et Tilfælde, som dog kun vilde være muligt i den siden omtalte Overcommission, at der var To, der stemte for Afsløsning med 40 Rbd., Een for 30, Een for 25 og To for